

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/248/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4309214681
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4309214681.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a sudkýň JUDr. Veroniky Svoradovej a Mgr. Ingrid Vallovej, v právnej veci navrhovateľa: Q. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. Q., E. XXX, proti odporkyni: W. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. A., Z. XXX/XX, zast. JUDr. Ritou Tóth, advokátkou so sídlom Levice, Kpt. Jaroša 4, o zrušenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 31. mája 2012, č. k. 14C/278/2009-110, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý **p o t v r d z u j e**.

Vo výroku o trovách konania sa napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti voči jeho plnoletej dcére.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol a o trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 62 ods. 1 Zákona o rodine a v konaní mal preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Levice, sp. zn. 7C/142/2011 zo dňa 16. 01. 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10. 04. 2002, bola navrhovateľovi uložená povinnosť prispievať na výživu odporkyne mesačne sumou 600,-Sk, po prepočte 19,90 eura, ktorú povinnosť si navrhovateľ neplní s poukazom na svoje osobné pomery, keď má pravidelný príjem z invalidného dôchodku, ktorý po zvýšení od 01. 01. 2012 poberá v sume 374,20 eura. Odporkyňa sa bez prerušenia sústavne pripravuje na svoje budúce povolanie, keď v máji 2010 zmaturovala a od 01. 09. 2010 nastúpila do 1. ročníka na Vysoké školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n. o., odbor psychológia v Bratislave dennou formou štúdia. Súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný, preto ho zamietol. Výživné na odporkyňu bolo naposledy určené pred viac ako 11 rokmi a je nepochybné a zrejmé, že za uvedené obdobie došlo k nárastu nákladov na strane odporkyne, keď v čase pôvodného rozhodnutia súdu bola žiačkou základnej školy a toho času sa už pripravuje na svoje budúce povolanie štúdiom na vysokej škole. Určené výživné v sume 600,-Sk je pod minimálnym rozsahom plnenia si vyživovacej povinnosti, teda pod 30% životného minima na 1 nezaopatrené dieťa a ani túto povinnosť si navrhovateľ voči odporkyni dlhodobo, od novembra 2008 neplní. Z výsluchu navrhovateľa mal súd preukázané, že nevyhnutné mesačné náklady sú v sume 220 eur, teda rozdiel medzi jeho príjmom a nákladmi je 154,20 eura, z ktorej sumy mu nič nebránilo aj v minulosti uhrádzať výživné v sume 19,90 eura. Úhradou sumy výživného by výživa navrhovateľa v žiadnom prípade nebola ohrozená. K námietkam navrhovateľa o poukázaní jednorazovej sumy poistného v sume 420 eur k rukám odporkyne súd uviedol, že tento príjem nie je možné považovať za plnenie si vyživovacej povinnosti a v prípade

odporcu je dlhá suma z titulu výživného v sume 835,80 eura, čo pri porovnaní s poskytnutým plnením z poistného v sume 420 eur, táto suma predstavuje len 1-icu z toho, čo navrhovateľ dlží svojej dcére v čase, keď sa pripravuje na svoje budúce povolanie denným štúdiom na vysokej škole mimo miesta svojho bydliska. Súd nezohľadnil ani oznámenie Sociálnej poisťovne o vykonaní zrážok z dôchodku, nakoľko podľa súdu plnenie si vyživovacej povinnosti tvorí prednostnú pohľadávku. O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že účastníkov náhradu trov konania podľa § 151 ods. 1 OSP nepriznal.

Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ, odôvodniac ho tým, že podmienky pre neho samého sú ťažké, nakoľko trpí psychickou chorobou a aj chorý človek sa o seba musí postarať. Matka odporkyne je učiteľka materskej škôlky a dobre zarába, pričom sa nemusí starať o liečbu ako on. Sestra odporkyne býva v T., jej krstná matka tiež, teda nevie, čo dcéru stojí bývanie, keď chodí týždenne k matke. Sumu 420 eur zo životnej poisťky si mohol ponechať pre svoju osobu, avšak túto zaslal odporkyňi, nakoľko nevedel platiť výživné. Nie je proti tomu, aby odporkyňa bývala u neho. Výživné na dcéru, pokiaľ bola maloletá, neplatil len po dobu dvoch mesiacov. Žiadal, aby súd prihliadol na jeho chorobu a skutočnosť, že sumu 154,20 eura nemá vždy každý mesiac, pretože niekedy musí ísť aj viac krát k lekárom. V apríli 2008 mu zomrela stará matka, čím zostal na udržiavanie domu sám. Zo svojho príjmu nie je schopný platiť ani 20 eur výživného, pretože súd prvého stupňa pozabudol na nutnosť telefónu pre ťažko chorého človeka, čo ho stojí 15 až 20 eur mesačne, 15 eur mesačne sú nepredvídateľné výdavky a potom suma, ktorá mu mesačne zostáva, je len 114 eur. Keď to rozráta, je to 5 eur na deň na nevyhnutné potreby človeka vrátane jedla, hygieny a ostatných denných potrieb. Do r. 1996 prispieval na výchovu odporkyne tým, že zarábala a svoj príjem odovzdával do rodiny a svoje dcéry nosil na výlety, do školy a na iné podujatia. Keďže bývalá manželka zamedzila jeho styk s deťmi, s odporkyňou sa nestretáva, preto môže žiadať o vrátenie vyplateného výživného. Do manželstva počas 11 rokov vniesol približne sumu 800.000,-Sk vo výplatách. Podľa predpisov, otec, ktorý nemá vydané maloleté deti, nemusí platiť výživné. Odporkyňa sa s ním nestýka, nenavštevuje ho, preto žiada o zrušenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, keďže si aj brigádniccky privyrobí. Z uvedených dôvodov žiadal o zrušenie vyživovacej povinnosti od decembra 2008.

Právna zástupkyňa odporkyne vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že navrhovateľ v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti, opakuje iba to, čo uviedol na pojednávaní. Vzhľadom k výške invalidného dôchodku navrhovateľa a odôvodneným potrebám plnoletého dieťaťa, ktoré študuje na vysokej škole, súd správne rozhodol, keď návrh navrhovateľa na zrušenie výživného zamietol. Odporkyňa sa pripravuje na budúce povolanie a od 01. 09. 2010 študuje dennou formou na vysokej škole. V súvislosti so začatím vysokoškolského štúdia sa jej odôvodnené potreby ešte viac zvýšili. Odporkyňa nie je schopná sama živiť, nemá stály a trvalý príjem z pracovného pomeru, ani z iných zdrojov. Z týchto dôvodov je opodstatnené, aby si navrhovateľ plnil voči svojej plnoletej dcére vyživovaciu povinnosť, tak ako matka. Výživné bolo naposledy určené pred 11 rokmi a je nepochybné, že za uvedené obdobie došlo k nárastu nákladov na strane odporkyne, pričom výživné v sume 19,90 eura je pod absolútne minimálnym rozsahom plnenia si vyživovacej povinnosti, teda pod 30% životného minima na jedno nezaopatrované dieťa a ani túto povinnosť si navrhovateľ voči odporkyňi od novembra 2008 neplní. Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania vyvodil správne skutkové aj právne závery a rozhodnutie náležitým spôsobom aj odôvodnil. Rozsudok súdu prvého stupňa navrhol ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez pojednania na odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej - vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil a v časti trov konania napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z., plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 3 Zákona o rodine, výživné pľnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona, preto na takéto plnenie nie je potrebné súdne rozhodnutie. Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou oboch rodičov a ak si túto povinnosť rodičia neplnia, môže súd na návrh (u maloletých i bez návrhu) určiť rozsah ich vyživovacej povinnosti. Kritériami na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti sú schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov, odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa pri rešpektovaní zásady, že na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov má právo podieľať sa aj dieťa a to v pozitívnom i negatívnom zmysle. Výživné určené dieťaťu slúži na uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Zahnuté v tom je aj uspokojovanie potrieb bývania dieťaťa. Pri hodnotení majetkových potrieb rodičov treba zohľadniť a posudzovať nielen tieto pomery podľa vykazovaného príjmu, ale aj podľa celkovej hodnoty majetku.

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Nadobudnutie pľnoletosti, ani veku 25 rokov pre trvanie vyživovacej povinnosti nemá žiaden význam, rozhodujúca je schopnosť dieťaťa, aby sa živilo samo. Pre rozsudok je pritom rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 154 ods. 1 OSP).

Podľa § 2 písm. c) zák. č. 610/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 88,82 eura mesačne, ak ide o nezaopatrené dieťa.

Predmetom konania v danej veci bolo zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči jeho pľnoletej dcére. Súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej - vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil a s jeho odôvodnením sa podľa § 219 ods. 2 OSP stotožňuje a poukazuje naň. Dodáva ešte, že výživné na odporkyňu, určené ostatným rozhodnutím súdu, rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 16. januára 2002, č. k. 7C 142/01-17 v sume 600,-Sk = 19,92 eura, nedosahuje ani sumu minimálneho výživného, ktorú je každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinný

plniť podľa ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine a ktoré je t.č. pre nezaopatrené dieťa v sume 26,65 eura (30% zo sumy 88,82 eura). Keďže však ide o výživné na plnoleté dieťa, k zmene súdneho rozhodnutia v takomto prípade môže podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dôjsť len na návrh. Z uvedeného potom vyplýva, že navrhovateľ je povinný v zmysle tohto zákonného ustanovenia povinný prispievať na výživu odporkyne, ktorá je nezaopatreným dieťaťom, pripravujúcim sa na budúce zamestnanie vyššou sumou, ako mu doposiaľ bola určená rozhodnutím súdu, preto dôvod na zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči odporkyni nebol. Keďže predmetom konania bolo zrušenie vyživovacej povinnosti, skutočnosť, že navrhovateľ v minulosti zaslal odporkyni sumu 420 eur zo životnej poisťky, ani ostatné skutočnosti, uvádzané navrhovateľom v odvolaní na posúdenie veci nemali vplyv. Odporkyňa je naďalej nezaopatreným dieťaťom, pripravujúcim sa štúdiom na vysokej škole na svoje budúce zamestnanie, bez trvalého príjmu, ktorým by si mohla pokryť svoje preukázané výdavky a potreby. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej - vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 157 ods. 2 OSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 OSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 236/06). Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská.

Súd prvého stupňa o trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pričom ho odôvodnil ustanovením § 151 ods. 1 OSP, podľa ktorého platí, že o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je v rozpore s ustanoveniami § 157 ods. 2 a § 167 ods. 2 OSP, keď výrok nie je v súlade s jeho odôvodnením a rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto časti je nepreskúmateľné. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Povinnosťou súdu prvého stupňa preto bude o trovách konania opätovne rozhodnúť, rozhodnutie dostatočne odôvodniť tak, aby bolo preskúmateľné, pričom podľa § 224 ods. 3 OSP súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania. Právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa v ďalšom konaní viazaný (§ 226 OSP).

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.